

2008-07-10



Vår ref: 2008/1017/184

Er ref: N2008/149/TR

Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över Remittering av barlastvattenutredningens betänkande (SOU 2008:1) Barlastvattenkonventionen - om Sveriges anslutning

SMHI har valt att svara på de delar av remissen som berör SMHI:s verksamhet. Myndigheten tar inte ställning i själva huvudfrågan om Sverige skall ansluta sig till Barlastvattendirektivet eller inte, vilket får anses ligga utanför myndighetens kompetensområde.

Författningsförslag

SMHI stödjer författningsförslaget till ny lag om kontroll och hantering av fartygs barlastvatten och sediment. Dock är SMHI tveksam till att ett flertal myndigheter skall instrueras att ansvara för särskilda uppgifter med hjälp av myndighetsföreskrifter. SMHI skulle föredra att ett tillägg görs i Instruktionen för att förtydliga ansvaret.

Kapitel 6.7 Särskilda åtgärder mot överföring av skadliga vattenlevande organismer och patogener

Kapitel 6.7.2 Meddelande av förbud och förelägganden

Resultaten från Sjöfartsverkets stickprovsundersökningar bör förvaltas av Naturvårdsverkets Datavärddar och/eller Artdatabanken för att kunna följa utvecklingen av främmande arter via barlastvatten, samt utgöra en referens för framtida stickprov.

Kapitel 6.7.3 Varning för barlastvattenintag

SMHI stödjer förslaget att myndigheten ges ansvaret att utfärda varningar för barlastvattenintag i vissa områden. Det bör dock påpekas att dagens regionala och nationella provtagningsprogram, satellitbildstolkningar och numeriska beräkningsmodeller för prognoser av algblomningar har sina begränsningar. En utveckling av dessa verktyg sker dock kontinuerligt. Ovan nämnda verktyg bör dock kompletteras med *in situ* information med hjälp av nya operativa mättekniker och operativt utförda analyser av prover.

Speciellt viktigt är att de lågfrekventa (månatliga provtagningar) regionala och nationella övervakningsprogrammets vattenprover från ytvatten (0 – 15 meters djup) analyseras inom ca 24 timmar efter provtagning, för att göra informationen tillgänglig som underlag för varningar. Detta förfarande kan begränsas till de vattenområden där varningar skall utföras.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, 601 76 Norrköping

Växel samtliga kontor 011-495 80 00, Fax 011-495 80 01

SMHI Stockholm
Box 40
SE 190 45 STOCKHOLM-ARLANDA

SMHI Göteborg
Sven Källfelts Gata 15
SE 426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA

SMHI Malmö
Hans Michelsensgatan 9
SE 211 20 MALMÖ

SMHI Sundsvall
Universitetsallén 32
SE 851 71 SUNDSVALL

Ny teknik är under införande för undersökningar av ytvatten, mät- och provtagningssystem kan installeras på kommersiella fartyg och exempelvis på KBV:s miljöfartyg (s.k. "Ferry box" system). Tekniken passar väl in på operativ provtagning och analys som kompletterande underlag för varningar inom Barlastvattendirektivet.

Varningar för organismer i vatten som tas in som barlastvatten, gäller framförallt skadliga mikroalger (växtplankton) men kan även gälla sporer från makroalger, kammaneter, larver från krabbor m.m. De flesta skadliga mikroalger utgör en mycket liten del av den totala mängden växtplankton. Hög specialistkompetens är nödvändig för mikroskopanalys av skadliga alger. För att bedriva analys av barlastvattenprover och vattenprover operationellt är det viktigt att samla specialistkompetens, på en eller några få platser i Sverige. Denna specialistkompetens finns hos utförare av Naturvårdsverkets nationella övervakningsprogram. Dessa utförare är dessutom ackrediterade enligt SWEDAC. Det är lämpligt att dessa utförare tar hand om analyserna från Sjöfartsverkets stickprovtagning och andra övervakningsprogram nämnda ovan, för att på så sätt utnyttja befintlig expertis på området.

Ett exempel på ett fungerande observationsprogram är Livsmedelsverkets uppdrag till SMHI att operativt (< 24 timmar) mikroskopanalysera planktonprovtagningar och återrapportera resultaten om förekommande skadliga plankton, som underlag för beslut om odlade musslor kan skördas eller inte.

SMHI anser att myndigheten tillsammans med Naturvårdsverket bör verka för att ett samordnat system för övervakning av vatten som kan tas in som barlastvatten etableras i Östersjön och Västerhavet. Det bör ske både genom arbete i HELCOM (Helsinki Commission) och i OSPAR (Oslo-Paris Commission). Därmed integreras också Skagerrak i havsområdena runt Sverige.

Kapitel 8 Konsekvensbedömning

SMHI understryker att varningssystem för barlastvattenintag medför extra kostnader. Kostnaderna omfattar införande av ny varningstjänst, viss merkostnad för drift av varningstjänst, etablerandet av ett informationssystem mellan olika aktörer som kan leverera underlag samt eventuell etablering av gemensamt varningssystem inom HELCOM och om möjligt inom OSPAR. Kostnaden för införande och drift av själva varningstjänsten behöver utredas mer ingående än vad som finns möjligt att redovisa i detta remissvar.

SMHI bör även få förstärkt driftsanslag för ca 3 så kallade Ferryboxar med vilka operativ provtagning (minst 1 ggr/vecka) och vattenanalyser (inom ca 24 timmar) kan genomföras. Dessa data kompletterade med data från uppgraderade regionala och nationella övervakningsprogram bör utgöra ett bra tillskott till övriga underlag för varningar.

Naturvårdsverket alternativt Sjöfartsverket bör få ökat anslag för att vattenprover från ytvatten ska analyseras operativt (< ca 24 timmar efter provtagning). Enklarest vore att ge Naturvårdsverket en förstärkning så att den nationella övervakningens utförare ska kunna leverera analysresultat operativt. På liknande sätt bör den regionala övervakningen ges resurser för operativa vattenanalyser i de områden där så krävs.

Generaldirektör Maria Ågren har beslutat i detta ärende som föredragits av Tf direktör Bernth Samuelsson. Ärendet har handlagts av Bertil Håkansson. Medverkande har varit Michael af Sandeberg, Pia Andersson och Bengt Karlson.

Maria Ågren
Generaldirektör